

Programmaverantwoording

Inleiding

Het Afvalschap IJmond-Zaanstreek (AIJZ) is houder van aandelen van HVC. De taken van het AIJZ zijn beperkt tot de taken die behoren bij het aandeelhouderschap van HVC; te weten het via het bestuur van het AIJZ adviseren van de voorzitter van het AIJZ om een standpunt te bepalen namens het AIJZ in de Algemene Vergadering van HVC.

Als de aan het AIJZ deelnemende gemeenten voor advisering van de betrokken wethouders en/of de betrokken gemeente commissies informatie nodig hebben over AIJZ en/of HVC, dan zal de secretaris van AIJZ (D. Dulovic) de gevraagde informatie mondeling en/of schriftelijk verzorgen.

De samenstelling van het bestuur in 2017 was als volgt:

Voor de gemeente Beverwijk	: mevrouw J. Dorenbos-De Hen
Voor de gemeente Heemskerk	: de heer F.J.A. Frowijn
Voor de gemeente Velsen	: de heer F. Bal
Namens de gemeente Zaanstad	: mevrouw S. Munnikendam (voorzitter)

Met ingang van 2012 worden de jaarstukken van de gemeenschappelijke regeling AIJZ opgesteld conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het BBV schrijft voor lokale overheden specifieke eisen voor aan de inrichting van de begroting en de jaarstukken. Eén van de belangrijke principes van het BBV is dat de inrichting van de jaarstukken gelijk is aan de inrichting van de begroting. Vastgesteld is dat in het begrotingsjaar 2018 de jaarstukken 2017 worden opgesteld conform de eisen van het BBV, dan wel door de AIJZ opgestelde regels conform artikelen 20 en 21 van de Gemeenschappelijke regeling.

Verantwoording realisatie programma

Het bestuur van AIJZ heeft in 2017 formeel vier keer vergaderd. De vergaderingen hebben plaatsgevonden op 6 maart, 18 mei, 1 november en 7 december 2017. In deze vergaderingen zijn onder andere de standpunten van AIJZ bepaald ten behoeve van de Algemene vergaderingen van aandeelhouders in mei en december 2017. Deze standpunten zijn door de voorzitter van het DB van AIJZ in de Algemene vergaderingen van HVC ingebracht.

In de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 18 mei 2017 zijn de jaarrekening AIJZ 2016 en de ontwerpbegroting 2018 besproken en in concept vastgesteld. De stukken zijn volgens ter zienswijze aan de gemeenteraden aangeboden. Door de gemeenteraden zijn geen zienswijzen ingediend. De stukken zijn hiermee definitief ongewijzigd vastgesteld en in vervolg hierop ook bij de Provincie Noord-Holland aangeleverd.

Het gerealiseerde saldo van baten en lasten in 2017 bedraagt € 691.

Ontwikkelingen bij Afvalschap IJmond Zaanstreek

Aanbevelingen Rekenkamer

Naar aanleiding van het Rekenkamer onderzoek heeft de gemeente Zaanstad mede namens AIJZ de Toekomstvisie HVC opgesteld. De Toekomstvisie is in 2017 vastgesteld door de raad van Zaanstad en is onderschreven door de andere deelnemende gemeenten.

Eén van de aanbevelingen uit de Toekomstvisie is dat Zaanstad de samenwerking via AIJZ voornemens is te beëindigen. Reden hiervoor is dat Zaanstad door het getrapte aandeelhouderschap in HVC, haar standpunt in de AVA HVC minder duidelijk naar voren kan brengen. Door het getrapte aandeelhouderschap hebben colleges en raden bovendien minder invloed op de besluitvorming in HVC.

In 2017 is gestart met de voorbereidingen om de huidige samenwerking via AIJZ formeel af te bouwen. Naar verwachting zal dit in 2019 zijn beslag krijgen.

Wet Normering Topinkomens

AIJZ is een gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam en valt daarmee onder de Wet Normering Topinkomens. AIJZ heeft als doel het uitvoeren van de taken behorende tot het aandeelhouderschap van de HVC. AIJZ heeft geen direct personeel in dienst. De secretaris is in dienst van gemeente Zaanstad en wordt voor het afgesproken aantal uur beschikbaar gesteld aan AIJZ. Op basis van de openbaarmakingsplicht in de WNT zijn er dan ook geen NAW en bezoldigingsgegevens te vermelden in de jaarrekening. De totale lasten voor de uitvoering van alle activiteiten in het kader van de GR AIJZ bedragen circa € 11.500 per jaar.

Ontwikkelingen HVC

Financiën

In 2017 heeft HVC zowel de verdien capaciteit vergroot als de financiële weerbaarheid (solvabiliteit) verbeterd, van 9,4% in 2016 naar 10,8% in 2017. Het nettoresultaat na belastingen over 2017 komt uit op circa € 13,6 miljoen en is in lijn met de meerjaren raming.

Duurzame energie

De totale duurzame energieproductie bedroeg in 2017 1.191 GWh (2016: 927 GWh), een toename van 28% t.o.v. 2016. Deze toename is met name toe te schrijven aan de energieproductie van offshore windpark Gemini.

Van Gas Los

De beweging om Nederland van het aardgas af te krijgen wordt steeds groter. HVC heeft als kerntaak om haar gemeenten en waterschappen als partner te ondersteunen bij de transitie 'Van Gas Los'. Gesprekken met aandeelhoudende gemeenten en waterschappen en andere belanghebbenden vormden de input voor het traject dat heeft geleid tot de vernieuwde strategie die is gericht op het realiseren van de start van de transitie "Van Gas Los" in alle HVC- gemeenten. In de aandeelhoudersvergadering van december 2017 is deze strategie toegelicht.

Bio-energiecentrale

Met de bio-energiecentrale werd in 2017 195 GWh (2016: 219 GWh) aan groene elektriciteit opgewekt, door verbranding van onder andere 155 kton niet recyclebaar afvalhout. Een deel daarvan wordt ingezameld met het grof huishoudelijke afval. Begin 2017 is het warmtenet in Alkmaar aan de bio-

energiecentrale gekoppeld, waardoor de geleverde warmte groen is. HVC heeft in 2017 het besluit genomen om te investeren in een kleinschalige pilot-installatie voor CO₂-afvang uit de rookgassen van de bio-energiecentrale.

Warmtenetten

In 2017 heeft een verdere uitbreiding plaatsgevonden van de warmtenetten in Alkmaar en Dordrecht. Deze uitbreiding betreft zowel de aanleg van het warmtenet als het aansluiten van nieuwe klanten. Het warmtenet Alkmaar wordt in de komende periode uitgebreid met een tracé richting tuinbouwgebied Alton in Heerhugowaard. Het warmtenet Alkmaar is sinds begin januari 2017 aangesloten op de bio-energiecentrale van HVC. Hierdoor is de geleverde warmte voor alle aangesloten huizen en gebouwen groen. In november 2017 is het warmtenet door de branche daarom uitgeroepen tot het duurzaamste warmtenet van Nederland.

Ook het warmtenet in Dordrecht is uitgebreid. Ultimo 2017 vallen 883 (2016: 669) aansluitingen van de klanten van HVC in Dordrecht onder de warmtewet. In Zaanstad vallen ultimo 2017 1.184 (2016: 1.186) aansluitingen onder de warmtewet. Het geïnvesteerde vermogen in de verschillende warmtenetten bedraagt ultimo 2017 € 35.853 miljoen. Ultimo 2017 bedroeg het totaal aantal aansluitingen dat onder de warmtewet valt 6.876 (2016: 6.478).

Windenergie

HVC participeert in twee offshore windparken: Gemini en Trianel Windpark Borkum West II (TWB). Het HVC-belang in TWB bedraagt 6,6%, in 2017 is daarmee een productie gerealiseerd van 47 GWh. In mei is het offshore windpark Gemini officieel in gebruik genomen. HVC participeert voor 10% in Gemini en heeft het recht om 15% van de groene stroom af te nemen (2017: 352 GWh). De totale windproductie op zee bedroeg voor HVC 399 GWh (2016: 197 GWh).

Zonne-energie

HVC is beheerder van 26 projecten voor het opwekken van zonne-energie op daken van met name agrariërs. Daarnaast beheert HVC samen met gemeente Dordrecht (Energiecoöperatie Dordrecht) vijftien zonne-energieprojecten op gemeentelijke gebouwen. Op eigen gebouwen en terreinen beheert HVC drie zonne-energieprojecten. Aandeelhoudende gemeenten die zonnepanelen willen plaatsen op gemeentelijke gebouwen worden ondersteund.

Op drie voormalige stortplaatsen worden zonneparken voorbereid: op de voormalige stortplaats Crayestein in Dordrecht wordt door Energiecoöperatie Dordrecht (samenwerking tussen gemeente Dordrecht en HVC), op de voormalige afvalstortlocatie Wieringermeer door Energiezorg (samenwerking tussen Afvalzorg en HVC) en op de voormalige afvalstortlocatie van Sortiva in Alkmaar. De bouw van de zonneparken start in het derde kwartaal van 2018.

Met de gemeente Medemblik bereidt HVC de bouw van zonnepark Tripkouw voor. In Noordoostpolder bereidt HVC met Stichting Energieneutraal Noordelijk Flevoland een zonnepark voor.

Geothermie

Een belangrijk project waarmee invulling gegeven gaat worden aan de verduurzaming van het tuindersgebied in het Westland is het geothermieproject Trias Westland. Met aardwarmte kunnen kassen duurzaam verwarmd worden. Trias Westland heeft onderzocht of in de Trias-aardlaag op 4 kilometer diepte genoeg winbare warmte zit om een groot deel van de Westlandse warmtebehoefte in te vullen. In november is de boring naar aardwarmte van start gegaan, in februari werd de Trias-aardlaag bereikt. Uit de boring is gebleken dat de Trias-aardlaag niet geschikt is voor warmtewinning. Daarom wordt voor dit project warmte gewonnen uit de Onderkrijt-laag op ca. 2,3 kilometer diepte.

Grondstoffen/teruglopen van restafval

HVC zet zich in om via bronscheiding, eventueel aangevuld met andere scheidingstechnieken, zoveel mogelijk reststromen als secundaire grondstof zo hoogwaardig mogelijk in te zetten.

In het afgelopen jaar heeft HVC fors ingezet op het verbeteren van de afvalscheidingsresultaten in de gemeenten waar HVC de inzameling verzorgt. Door de verschillende afvalstromen apart in te zamelen kunnen deze als grondstoffen opnieuw worden gebruikt. Het percentage brongescheiden inzameling is in 2017 gestegen naar 56% (2016: 53%).

Proef afval over water

Met Rijkswaterstaat is HVC een proef gestart om met een innovatieve laadmethode afval gemakkelijker over water te verschepen. Het samengeperste afval wordt zonder tussenkomst van een containerkraan direct op een schip geladen. De proef vindt plaats tussen de HVC-overslaglocatie in Zaandam en de afvalenergiecentrale in Alkmaar. Het vervoer van afval over water is goed voor de doorstroming op de weg. Daarnaast wordt met de proef onderzocht of vervoer over water duurzamer is door per vervoertype de emissie van een ton vracht per kilometer te bepalen.

Voorscheidingsinstallatie

Begin juli is de voorscheidingsinstallatie (VSI) bij Sortiva in Alkmaar in gebruik genomen. Deze installatie sorteert onder andere kunststoffen, drinkpakken, ferrometalen (ijzer) en non-ferrometalen (aluminium) uit het afval afkomstig uit hoogbouw en binnenstedelijke gebieden. Sinds begin september draait de VSI op vollast. De fabriek heeft een capaciteit van 14.000 ton per jaar.

Kunststof sorteerinstallatie

Samen met Midwaste en Omrin bouwt HVC in Heerenveen een installatie voor het sorteren van kunststof verpakkingsafval. De nieuwe installatie biedt de mogelijkheid om de groeiende hoeveelheid apart ingezameld kunststof verpakkingsmateriaal en het machinaal gescheiden kunststof (uit de VSI) optimaal te sorteren en geschikt te maken voor hergebruik.

Slibwaterketen

In 2017 was de afzet van zuiveringsslib voor de waterschappen 100% gegarandeerd. In de SVI in Dordrecht werd in 2017 379 kton slib gedroogd en daarna verbrand (2016: 363 kton).

HVC heeft een samenwerkingsovereenkomst gesloten met waterschap Hollandse Delta over het opwekken van duurzame energie (zon en wind) op locaties van het waterschap. De energie die daarmee opgewekt wordt, gebruikt het waterschap voor de eigen locaties.

Met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier werkt HVC aan een haalbaarheidsstudie om slib te drogen met restwarmte.

Met Slibverbranding Noord-Brabant en EcoPhos onderzoekt HVC hoe fosfaten kunnen worden teruggewonnen uit vliegash. Sinds 2017 neemt HVC deel aan het Europese Phos4You programma dat tot doel heeft onderzoek en realisatie van terugwinnen van fosfaat uit verschillende bronnen te stimuleren.

HVC heeft met biotechnologisch bedrijf Paques laboratoriumtesten uitgevoerd om PHA, een grondstof voor biologisch afbreekbaar bioplastiek te produceren uit het afvalwater van de slibverbrandingsinstallatie.